

6 Cena numeru **6**
halerzy
w Krakowie, Podgórzu
i na prowincyi.

PRENUMERATA
miesięcz. w Krakowie już
z dostawą do domu K 1.50
na prowincyi

z przesyłką pocztową K 1.50
Prenumerata za granicą

mk. 1.50, fr. 2, rb. 1.

Pojedyncze egzemplarze
nabywać można we wszyst-
kich agencjach pism i na

wszystkich dworcach kolej.
Kto. P. K. Oszcz. 126-896

NOWINY

DZIENNIK POWSZECHNY

Z 5 dodatkami. »Romans i powieść« (3 razy tygodniowo) »Tydzień
humorystyczny« (we wtorki) i »Praktyczna gospodyni« (we czwartki).

OGŁOSZENIA

za wiersz petitu 16 h., za
każdy następny raz po
12 h.; drobne ogłoszenia po
4 h. od wyrazu (minimum
50 h.). Nadesłane za wiersz
petitu 50 h. Spód na każdej
stronie po koron 6.
Załączniki K 15 za tysiąc.

Ogłoszenia przyjmuje
Administracja „Nowin“
w Krakowie

ul. św. Gertrudy 10, otwarta
od g. 8 rano do 8 wieczór.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. św. Gertrudy 10. Telef. 340.

„Nowiny“ wychodzą o godz. 1½ popoł. codziennie z wyjątkiem świąt.

Baź, baź, baranku...

Do mieszczaństwa bez ustanku
Wołam: Baź, baź, mój baranku.

Spijcie spokojnie, mieszczaństwo krakow-
scy! Spijcie spokojnie, choć wszystkie grupy i
grupki polityczne w mieście krzątają się gorli-
wie. Spijcie, spokojne baranki, wodzone na
pasku, nieświadome drogi i celu, pozbawione
woli i odwagi cywilnej: pp. Leo i Federowicz
przeprowadzą za was wybory, dadzą wam kan-
dydatów, jakich wam potrzeba. Spijcie spokojnie!

Co was to obchodzi, że grupa demokratów i
„niezawisłych żydów“ z placu Szczepańskiego
narzuca miastu — za aprobatą pp. Leo i Fe-
derowicza — dwu samowolnych kandydatów?
Że „antiblok“, złożony z narodowej demokracji
z antysemitów i bezpartyjnych żywołów, usta-
lił także trzy swoje kandydatury (inż. Drobnia-
ka, prof. dr. Bujaka i prof. dr. Strońskiego?)
że wszędzie odbywają się posiedzenia i narady
i czynią się przygotowania do wyborów? Co
was, mieszczaństwo, to wszystko obchodzi? „Baź,
baź, baranku mieszczański!“ powiada z oble-
śnym uśmiechem p. Jan Kanty, cudotwórca przy-
urnie. Wszystko odbędzie się po staremu, jak
za dawnych dobrych czasów. Kandydatów mie-
szczańskich ogłosi się na trzy dni przed wy-
borami.

Komitety, zgromadzenia, wysłu-
chanie opinii wyborców: a to po co?
Wprawdzie w ubiegły wtorek utworzono ob-
szerniejszy komitet mieszczański,
ale ten komitet nie dał dotychczas znaku życia,
aczkolwiek demokraci z „Nowej Reformy“ wraz
z „żydami niezawisłymi“ w jaskrawo im-
pertynencki sposób zdeptali warunki so-
juszu grup demokratycznych w Krakowie, so-
juszu zlepiętego sztucznie przez dra Leo. Ko-
mitet milczy i nie słyhać dotychczas, żeby się
miał zebrać. Milczy też wydział „Stronni-
ctwa Mieszczańskiego“, który posłuszny
wezwanu p. dra Leo, ułożył warunki politycz-
nej kooperatywy grup demokratycznych.

Oczywiście. Od myśli politycznej, od akcji
określonej, odpowiadającej znaczeniu mieszczań-
stwa — lepszą jest intryga, wygodniejsze są
konszachty przywódców, skuteczniejsze są cuda
Jana Kantego.

Bądźmy więc spokojni. Pp. Leo i Federowicz
przeprowadzą wybory umiejętnie. Oni już tam
wiedzą, jakich kandydatów potrzeba mieszczań-
stwu i nie potrzebują pytać się mieszczaństwa
o zdanie.

Ale, choćbyśmy mieli ściągnąć na siebie no-
wą naganą Wydziału Stronnictwa Mie-
szczańskiego i dowiedzieli się, że tenże
„ma zaufanie do polityki dra Lea i odpiera
z oburzeniem podnoszone zarzuty“, niemniej się
ośmielimy zdemaskować misterną robotę „przy-
wódców mieszczaństwa“, którym nie chodzi
o interesy mieszczaństwa, nie chodzi o

obudzenie życia politycznego w Kra-
kowie, lecz właśnie przeciwnie o tłumienie
wszelkiego żywszego ruchu i myśli, a o wytwo-
rzenie tej rzekomej „harmonii“, która jest ró-
wnoznaczną z apatią polityczną i indyferenty-
zmem, z zastojem i schlebaniem osobistym ży-
czeniem i interesom przywódców.

Mimo krótkiego terminu, dzielącego nas od
wyborów, nie leży w intencji pp. Leo i Fe-
derowicza zwoływać komitet mieszczański i od-
bywać już dziś jakiekolwiek zgromadzenia.
„Jest na to jeszcze czas“ powiadają ci panowie,
a tymczasem po cichu popierają wszelkie przygo-
towania na rzecz samowolnych kandydatów

z placu Szczepańskiego. Znaleźli także już sposób
na uśmierzenie wzburzenia, jakie w kołach
mieszczaństwa wywołało aroganckie zerwanie
niedawno uchwalonego paktu między grupkami
demokratycznymi.

Panowie Leo i Federowicz przyjmują niby
za dobrą monetę tłumaczenie się demokratów i
żydów niezawisłych, że na placu Szczepańskim
nie postawiono jeszcze „oficjalnych kan-
dydatur“ ze strony partii, lecz wskazano
tylko pożądane osoby — a faktyczne ustalenie
kandydatur należy pozostawić

lwowskiej Radzie Naczelnej S. P. D.
Zgodnie z intencjami pp. Bandrowskiego,
Landaua i Doboszyńskiego, pp. Leo i Federo-
wicz przenoszą punkt ciężkości do Lwowa.
No bo naturalnie „Rada Naczelna“ S. P. D. za-

Zamurowana dziewczyna. (Opis wewnątrz numeru).

Program od poniedziałku 9 do środy 11 czerwca 1913 roku.

„Okolice Neapolu“, zdjęcie z natury, „Pozory mylą“, humoreska.
„Niezatarte wspomnienia“, dramat amerykański, „Straż po-
żarna w Petersburgu“, z natury. „Gdy amor staje się dzikim!..“
amerykańska humoreska. „PRZYOBIECANY KRAJ“, dramat.

Przedstawienia trwają: w dnie powszednie od g. 5—11, w niedzielę od g. 4—11.

KINO-WANDA

Gertrudy 5. niedaleko poczty.

decyduje tak, jak sobie tego życzą wymienieni angurzy krakowscy — i mieszczaństwu narzuca się samozwańczo proklamowane kandydatury pp. Bandrowskiego i Landaua.

A stronnictwo mieszczańskie, wobec tych konszachtów, spoczywa (ale zaiste nie na laurach!) i drzemie. Czy nie ocknie się przecie w ostatnim momencie? Czy nie powstydzi się roli manekinów? Czy nie zdobędzie się na myśl polityczną i na czyn samodzielny?

Nie wiemy, jak postąpi wydział Stronnictwa Mieszczańskiego. Nie tracimy

jednak jeszcze nadziei, że zbudzi się w nim przecie, choć późno, sumienie polityczne. Jedno wiemy jednak już z pewnością:

Oto mieszczaństwo, oburzone impertynencką przewrotnością grupy z placu Szczepańskiego i niezawisłych żydów, uważa sojusz za rozbity i wszelką kooperatywę z tymi żywiołami za niemożliwą. Mieszczaństwo bezwarunkowo postawi czterech swoich kandydatów, z wyłączeniem dra Bandrowskiego i I. Landaua, przyczem jeden mandat mieszczański przypaść winien rękodzielnikom.

Dlaczego Bułgaria nie chce ustąpić?

(Od naszego korespondenta).

Wiedeń, 10 czerwca.

Spór pomiędzy Serbią i Grecją z jednej, a Bułgarią z drugiej strony przybiera formy tak zaciekle, że wojna pomiędzy temi państwami wydaje się niemal niuniknioną. Wobec tego uważałem za stosowne zwrócić się do jednego ze znawców spraw bałkańskich w Wiedniu zapytaniem, dlaczego Bułgaria nie chce się zgodzić na odstąpienie Serbii spornego terytorium, będącego w gruncie rzeczy częścią niewielką Macedonii, lecz woli ryzykować wojnę.

— Do pewnego stopnia — odpowiedział mój informator — można zrozumieć stanowisko Bułgarii. Bułgarzy nie mają możliwości ekspansji w innych granicach, aniżeli granice etnograficzne na Bałkanie. W Macedonii mieszkają oni zwartemi masami. Wprawdzie tu i ówdzie w Albanii, Grecji, Rumunii, Serbii można jeszcze napotkać wyspy ludności bułgarskiej, są to przecie oderwane gromadki, nie połączone żadnymi, choćby tylko luźnymi węzłami z krajem macierzystym. Natomiast w całej Macedonii, a przedewszystkiem na tych spornych terytoriach, które obecnie chcą zająć Serbowie, Bułgarzy mieszkają zwartą masą. Odstąpienie tych terytoriów Serbii równałoby się w gruncie rzeczy ztracie na stałe spornej części narodu bułgarskiego.

— Zresztą — ciągnął mój informator w dalszym ciągu — Bułgarzy hołdują zapatrywaniu, że kierunek przyszłej ekspansji serbskiej nie leży w kierunku południowo-wschodnim. Wprawdzie Bułgarzy nie mówią tego wyraźnie, gdyż nie chcą się narażać Austro-Węgrom. Ale ostrożnie dają Serbom do zrozumienia, że ich zadaniem narodowym i państwowym powinno być nie zabieranie terytoriów czysto bułgarskich albo przeważnie bułgarskich, lecz przygotowanie się stopniowe, systematyczne, obliczone na dziesiątki i dziesiątki lat, by z czasem postarać się o zjednoczenie państwowe tych Serbów, którzy żyją poza granicami dzisiejszego królestwa serbskiego.

Serbii pozostaje bądź co bądź pewna nadzieja, że w razie wielkich przewrotów dziejowych będzie mogła pozyskać dla swojego państwa tych rodaków, którzy żyją na zachód i południe

Katastrofa budowlano-finansowa w Krakowie.

Co p. prezydent dr Leo zrobił dla krakowskiego targu budowlanego

Kraków, 11 czerwca.

W naszym „Przeglądzie ekonomicznym” z 26 kwietnia b. r. poruszyliśmy sprawę przesilenia na krak. targu budowlanym. Zwróciliśmy wówczas uwagę na ruinę, grożącą właścicielom kilkudziesięciu nowo wybudowanych kamienic w Krakowie z powodu niemożności uzyskania długoterminowych pożyczek hipotecznych na spłatę uciążliwych krótkoterminowych pożyczek budowlanych. Pisaliśmy wówczas dosłownie, „że krakowski ruch budowlany stoi przed katastrofą i że przeszło trzydzieści nowo wybudowanych kamienic zostanie w Krakowie wystawionych na przymusową licytację a ich właściciele pójdą z torbami”. Nawoływaliśmy wówczas do szybkiej akcji ratunkowej celem ożywienia krakowskiego „cementarza ekonomicznego” i przypomnieliśmy wówczas prez. dr Leo jego obowiązki wdrożenia szybkiej akcji ratunkowej, tembardziej, że jeszcze przed Nowym Rokiem zwróciło się do prezydenta w tej kwestyi groźno radców miejskich, które nawet ze swego grona wydelegowało „Komitet ratunkowy”. Prez. dr Leo obiecał (!) komitetowi wdrożenie energicznej akcji ratunkowej, tembardziej, że jako prezes Koła polskiego mógł w tej mierze wywrzeć odpowiedni nacisk na rząd, aby udzielił bankom kilku milionów (dobrze oprocentowanych i solidnie zabezpieczonych) na oddłużenie krakowskiego targu budowlanego.

„Obietnice” pana prezydenta mają już swą ustaloną markę. W nawale rozlicznych swych zajęć zapomniawszy widocznie o swej „obietnicy”, której spełnienie względnie niespełnienie ma

pierwszorzędne znaczenie dla sytuacji ekonomicznej w mieście, jego pieczy poruczonem — i oto doczekaliśmy się katastrofy budowlanej w Krakowie, przez nas już przed szeregiem tygodni przepowiadanej.

W ostatnich dniach rozpoczęły się już w tu-tejszym sądzie powiatowym cywilnym masowe licytacje kamienic nowo wybudowanych. Dotychczas sprzedano już kilka kamienic na licytacji po bardzo niskich cenach, a ich właściciele poszli literalnie z torbami. Jest to dopiero początek, gdyż w najbliższych tygodniach przyjdzie pod młotek subastacyjny jeszcze kilkanaście kamienic.

Kamienice owe wystawione zostały na licytację przez banki i przez prywatnych kapitalistów. Banki ściągają udzielone przez się pożyczki budowlanej celem uruchomienia swych kapitałów a prywatni kapitaliści (czytaj: lichwiarze) chcą łowić ryby w mętnej wodzie i za bezcen nabywać kamienice na licytacjach, co im tem łatwiej przychodzi, że banki z reguły nie kupują kamienic na licytacji, a stawając na licytacji, licytują tylko do wysokości udzielonej pożyczki, figurującej zresztą na pierwszym miejscu hipotecznym.

Nie trzeba być wielkim ekonomistą, aby wiedzieć, jak ujemnie podobny stan wpłynie na przyszłoroczny budżet miejski i jak dotkliwie nasze rękodzieło i przemysł odczują tę katastrofę, która nastąpiła tylko dzięki opieszałości kierującego miastem polityka, mającego zawsze na ustach dobro rękodzielników i przemysłowców krakowskich.

wa gorące oklaski, których i innym artystom publiczność nie szczędziła.

Franciszek Bylicki.

Popisy Instytutu muzycznego.

W sali starego teatru odbyły się trzy z rzędu popisy uczniów krakowskiego instytutu muzycznego. Uczniowie kursu niższego, średniego i wyższego mieli sposobność zdania sprawy z pracy własnej i nauczycieli. Ogólne wrażenie z tych popisów dałoby się tak streścić: Nauka gry na fortepianie, na skrzypcach i na wiolonczeli, odznacza się z osobna i razem wzięta, kierunkiem jednolitym, to jest: kształceniem techniki, bez sztucznej forsy, progresywnie, starannie, na najlepszych wzorach, unikaniem rzeczy zbyt trudnych, wykluczeniem popisowości, a obok tego wpajaniem poczucia rytmiki i naturalnej ekspresji. Pielęgnowanie muzyki kameralnej jest widocznie w instytucie na pierwszym planie a dowodem tego jest obfity program, w którym słyszeliśmy zespoły od klasycznych do najnowszych utworów, jak również cały wieczór popisu trzeciego, wypełniony wykonaniem utworów z tow. orkiestry.

Fortepian, jak zwykle, najwięcej liczący uczniów, przeważał w repertuarze popisów. Pod-

nieść należy też wydatną pracę wszystkich nauczycieli. Uczniowie p. Nebelskiej, Raczyńskiej, Horakówny, Kaufmanówny, oraz p. Dietha wykazali bez wyjątku grę poprawną w wykonaniu utworów trafnie wybranych. Rozmaity stopień uzdolnienia nie był widocznym w poprawności, ale w barwności i w werwie wykonania. Niektórzy uczniowie jak np. pp.: Grosse, Sołtan, Jezierska z klasy p. Kaufmanówny, wykazali obok kierunku właściwego instytutowi, również i zdolność wybitniejszą w przyswojeniu wskazówek nauczycielki.

Z popisu gry solowej z tow. orkiestry podnieść przedewszystkiem należy grę uczniów p. Umlaufowej, cieszącej się od dawna opinią znakomitej pianistki i nauczycielki. Niepodobna też pominąć prawdziwego sukcesu p. Gablenzówny w wykonaniu koncertu Chopina i p. Kwiecińskiej w koncercie Griega. Również pochwała należy się ucznicy p. Ładówny, p. Merz. W nauce gry na skrzypcach, najwięcej uczniów przedstawił p. Giebułtowski i Raczyński. Czystość gry, obok okrągłego pięknego tonu oraz technika znacznie rozwinięta, to cechy tej szkoły. Szczególną uwagę zwrócili grą swoją w pierwszym rzędzie p. Spitzer, pięknie wykonaniem i zrozumieniem transkrypcji z Wagnera

Naokoło sceny i estrady

Bal maskowy.

Opera w pięciu aktach Verdiego.

Opery starsze, a do takich należy zaliczyć obecnie większą część dzieł Verdiego, nie starzeją się, ale tylko wtedy, jeżeli artyści odmładza je umiętą mocą własnego kunsztu. Bal maskowy z niegdyś, a dziś, to zadanie wykonania tego, co Verdie napisał, a podniesienie do najwyższego arcyzmu. To samo się dzieje z utworami muzycznymi wszelkiego gatunku.

To też słuchając tej opery na deskach naszego teatru, nie można przy p. Doboszu pozbyć się wspomnienia wrażeń odniesionych ze śpiewu Carusa, przy p. Okońskim — śpiewu Battistini, przy p. Brzeskiej — śpiewu Tetraini. Nie można się pozbyć, bo nie opery się słucha, ale na tle tejże, artystów. Pomimo tego wszystkiego, wieczór z Balem maskowym, był miłym — rzecz szła składnie, gładko i ze smakiem, a dodać należy wartość artystyczną pani Korolewiczowej, która od wszelkich porównań uwalnia, bo najwybredniejszym wymaganiom zadość czyni. Orkiestra pod kierunkiem p. Wolfstala, wcale dobrze z zadania się wywiązała. W przepelnionej sali, zbierała p. Korolewiczowa

„SZATNIA”

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

123

Kraków, ulica Sławkowska 1. 14.

Chrześcijański skład ubrań męskich gotowych i na zamówienie. — Zawsze świeże modele. Ceny nader niskie.

==== Towar doborowy. =====

od dzisiejszego królestwa serbskiego. Zresztą i Albania w znacznej części może w razie jakiegoś przewrotu dziejowego dostać się państwu serbskiemu. Bułgaria natomiast tego rodzaju nadziei nie może żywić. Co najwyżej, gotowa przypaść jej jeszcze ta drobna część Tracji i Konstantynopola, która teraz pozostała przy Turcyi. Wprawdzie Konstantynopol na zewnątrz przedstawia się bardzo świetnie. W gruncie rzeczy jednakże dla stosunkowo niewielkiego państwa, jakim zawsze pozostanie Bułgaria, posiadanie Konstantynopola byłoby raczej ciężarem, aniżeli zyskiem, ponieważ budziłoby zazdrość Rosyi. Skutkiem tego Bułgaria musiałaby wicznie czuć nad utrzymaniem i zabezpieczeniem sobie tego łupu. To wszystko skłania Bułgarię do obstawiania przy poprzednio zawartym traktacie z Serbią i przy żądaniu, by Serbia ten traktat spełniła w całości.

Wreszcie mój informator zapewnił, że według wszelkiego prawdopodobieństwa wojna na Bałkanie jest nieunikniona, ponieważ obie strony obstają z wielką uporczywością przy swoich zapatrywaniach. Bułgarzy mają za sobą słuszość na podstawie etnograficznej. Zresztą czują, że posiadają siłę. Natomiast Serbia nie może ustąpić z obawy, by nie naraziła na szwank swojego autorytetu. Jest to wprawdzie zapatrywanie fałszywe, ale w polityce trzeba się liczyć także i z tego rodzaju czynnikami. *Amon.*

Ze świata politycznego.

Sprawy parlamentarne w Austrii.

Sytuacja parlamentarna nie wykłarowała się jeszcze zupełnie. Izba posłów obraduje nad małym planem finansowym, punkt ciężkości sytuacji znajduje się jednak w komisji budżetowej, która wczoraj ukończyła dyskusję generalną nad projektami budżetowymi. W ciągu dyskusji zaznaczył minister Zaleski, że rząd nie zgodzi się na wprowadzenie w życie pragmatyki urzędniczej, dopóki nie zostanie załatwiony mały plan finansowy, który da pokrycie na wprowadzenie pragmatyki i nie zgodzi się na wstawienie w budżet 17 milionów

„Śpiewaków”, następnie pp.: Parczyński i Gilewski, uczniowie p. Giebułtowskiego.

W nauce gry na wiolonczeli popisali się również chlubnie uczniowie p. Kopystyńskiego, ale skrzypce i wiolonczela miały obok tego, szerokie pole do popisu w zespołach, z których szczególnie podnieść należy wykonanie kwartetu Mozarta i tria Arenskiego przez uczniów wymienionych nauczycieli.

Śpiew choralny, prowadzony przez p. Heumann jak również solo śpiewane przez p. Ottonę zyskało powszechne uznanie.

Nowością nadwyraz zajmującą był popis ćwiczeń rytmicznych, metodą Dalcroza, uczniów p. Czerbaka. Znakomite wyniki metody i nauki, wywołały huczne oklaski.

Deklamacja „Powrót taty” wygłoszona przez dziewczynkę-dziecko, Rapacką, wywołała zdumienie; tyle tam było obok skończenia doskonałej dykcji uczucia i opanowania rzeczy.

Akompaniowała orkiestra wojskowa pod kierunkiem kap. Hölzla bardzo starannie.

Publiczność wypełniła salę po brzegi.

Franciszek Bylicki.

„Lutnia” krakow. urządza 14 b. m. koncert ogrodowy w maszli parku zabaw „Oleandry”. Na program złożą się utwory popularne i melodyjne wykonane a capella i z akompaniamentem pełnej orkiestry wojskowej. Chórem dyrygować będzie dyr. „Lutni” p. Isakowicz.

Wstęp do parku 30 hal., bilet familijny (4 osoby) 1 kor.

na poprawę bytu kolejarzy. Jak wypadnie głosowanie, jeszcze nie wiadomo.

Ze strony niemieckiej dążą do tego, by parlament zebrał się w lipcu dla obrad nad planem finansowym. Koło polskie jest również za tem. Przeciwni sesji lipcowej i planowi finansowemu oświadczają się Rusini i czescy agrariusze.

Reformy kolejowe w Austrii.

Minister kolei omawiał wczoraj w komisji budżetowej reformy w zarządzie kolei i w rozkładach jazdy. Podniósł, że czas jazdy między Wiedniem a Krakowem skrócono o 40 do 50 minut. Dalej zaznaczył, że kursa fachowe kolejarskie w Linciu, Pradze i Lwowie zostaną zreformowane. Wszyscy urzędnicy kolejowi średniej służby będą w przyszłości musieli kończyć szkołę fachową. Co do poprawy bytu kolejarzy, to rząd stara się uwzględnić ich życzenia stopniowo, tak urzędników, jak sług kolejowych. Rząd zamierza podwyższyć pobory końcowe urzędników 6 i 7 klasy, skrócić termin awansu dla adjunktów, przyznać adjutom wolontaryuszom, podwyższyć maszynistom premie za oszczędzanie materiału i t. d. Na ten cel wstawi rząd w projekt ustawy na drugie półrocze b. r. 3 miliony koron.

Położenie na Węgrzech.

Nowy gabinet węgierski zostanie dziś zaprzysiężony przez cesarza, a jutro przedstawi się parlamentowi. Opozycja postanowiła nie brać udziału w posiedzeniach Sejmu. Walka czynna przeciw Tiszy przeniesie się teraz do Izby magnatów. Budapeszteńska Rada miejska ma uchwalić Tiszy wotum nieufności.

Sensację w Budapeszcie stanowi zemsta Lukacsa na dzienniku „Az Est”, który go stale mocno atakował. Lukacs, chcąc się zemścić, tuż przed swoim ustąpieniem wydał zakaz kolportażu tego dziennika. „Az Est” zakaz ten opublikował i ogłosił, że odtąd dziennik nie będzie kolportowany, ale tylko sprzedawany w kawiarniach i sklepach. Do sprzedaży zgłosiło się mnóstwo inteligencji, pań i panów, w liczbie kilku tysięcy. Panie i panowie stoją w kawiarniach i restauracjach i sprzedają pismo, które się rozchodzi w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy. — Na lokalach, w których sprzedają „Az Est”, wywieszono są wielkie białe chorągwie z napisem: „Az Est” jest tu do nabycia. Jest to typowy przykład, jak wielkie wzburzenie opozycyjne panuje w narodzie węgierskim przeciw Lukacsovi i Tiszy.

Z parlamentu niemieckiego.

W parlamencie niemieckim socjaliści wystąpili wczoraj przeciw przedłożeniom wojskowym. Minister wojny uzasadniał zakaz uczęszczania przez żołnierzy do lokalów socjalistycznych tem, że rząd musi strzedz żołnierzy przed „zarażeniem się” tendencjami przeciwpaiństwowymi. — Imieniem kanclerza sekretarz Delbrück zaprzeczył, jakoby król pruski dał słowo co do reformy wyborczej do Sejmu pruskiego. (Faktem jest, że to słowo królewskie istnieje i nie zostało dotrzymane. Przyp. red.). W komisji budżetowej toczą się obrady nad ustawą spadkową, której się sprzeciwia centrum, konserwatyści i Polacy.

Nowa encyklika papieska.

Jak donoszą z Rzymu, papież przygotowuje nową encyklikę, w której zajmuje się wyłącznie sprawą robotniczą, zwłaszcza w odniesieniu do Niemiec. Ma to być dalszy ciąg słynnej encykliki Leona XIII.

Anarchia w Portugalii.

Wrzenie w republice portugalskiej trwa ciągle. Wczoraj w Lizbonie rzucono na jednym z głównych placów bombę na kiosk, w którym

się zwykle zbierali anarchiści. Kilkanaście osób, w tem kilkoro dzieci, zostało zranionych. Przed redakcją konserwatywnego dziennika odbyły się demonstracje.

Protegowanie bandytyzmu przez carską policję.

(Korespondencyja „Nowin”).

Warszawa 9 czerwca.

Jeżeli dotąd ktokolwiek, zastanawiając się nad rozszalałą w całym Królestwie orgią bandytyzmu, jako przyczynę tego uważał niedołęstwo policji moskiewskiej, to chyba po onegdajszej krwawej walce z bandytami (o czem donieśliśmy. Przyp. red.) na przystani statków parowych na Wiśle, takie przekonanie o policji moskiewskiej będzie musiał stanowczo zmienić. Zachowanie się policji warszawskiej nie było już tylko niedołęznem, ale wprost protegującem bandytów, o czem dosadnie świadczą następujące szczegóły:

Od kilkunastu dni w prasie warszawskiej notowano szereg zuchwałych a bezkarnych napadów bandyckich w powiecie kutnowskim i gostyńskim, w powiatach najbardziej obsadzonych przez policję ze względu na dość wysokie uświadomienie włościan tamtejszych. W czasie zaostrzenia stosunków rosyjsko-austriackich w powiatach tych, na podstawie raportów policyjnych, „powstańcze” wrzenie obejmowało całe rzesze włościan. Oczywiście nasłano tam mnóstwo żandarmów i policyantów, którzy dotąd jeszcze wiodą błogi żywot w tych „nieprawomyślnych powiatach”, dokonując licznych aresztowań i rewizji w chatach chłopskich. Ale ludność „powstańcza”, mimo tylu nasłanych sobie „aniołów stróżów” nie czuła się bezpieczną: z jednej strony dręczona nieustannymi szykanami policyjnemi, z drugiej zaś strony napadami bandyckimi. Bandyci grasowali i grasują spokojnie gdyż policja zamiast ich tępić poprostu ich popiera. Policja tam konfiskowała skrzętnie wszelką broń mieszkającym w tych powiatach, wydając całą ludność bezbronną, na pastwę bandytów, ale bandytów nie tyka. Tem się tłumaczy szereg zuchwałych napadów w powiatach kutnowskim i gostyńskim.

Bandyci zatrzymywali tam w ostatnich czasach samochodowe omnibusy, rabowali swobodnie przejeżdżnych, uchodząc z łupem bezkarnie. Bezbronna ludność nie mogła stawiać oporu doskonałe uzbrojonym bandytom, a rzekome posługi policyjne jakby wprost na urągawisko rozpoczynały się w kilka, a nawet w kilkanaście godzin po napadzie.

Ale gdy bandyci widocznie już nawet z punktu policyjnego widzenia przebrali miarę, naczelnik powiatu kutnowskiego postanowił skorzystać z doniesienia jednego z włościan, który widział, jak dobrze znani w całej okolicy bandyci wsiadli na statek „Mars”, udający się w kierunku Warszawy. Zawiadomiono o tem policję warszawską. Komisarzowi I cyrkulu, jako położonemu nad Wisłą, polecono nęć bandytów. Komisarz Makawjew nie potraktował wcale gorliwie polecenia, tembardziej, że w niedzielę rano, to jest w czasie przyjazdu statku „Mars” do Warszawy, wybierał się na obławę nieprawomyślnych robotników na Powiślu. Zabrawszy więc o świecie sforę policyantów ze sobą, na przystani statków wyznaczył jednego agenta policyjnego Dobeckiego. Na skutek perswazyi tego ostatniego, pan komisarz wyznaczył mu do pomocy jednego strażnika Tabacznika. Bandytów, jak doniesiono policji warszawskiej, było czterech, za drobna to musiała być sprawa dla komisarza Makawjewa, żeby nią absorbować większe siły policyjne, potrzebne do walki z nieprawomyślnymi robotnikami, przeciwko któ-

KINOTEATR

TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ

ULICA PODWALE LICZBA 6.

Program Od piątku 6 czerwca do czwartku 13 czerwca b. r. włącznie

w dnie powszednie od godz. 5-11, w niedzielę i święta od g. 3-11 w

„Tajemnice z życia wiewiórki” (zdjęcie z natury). „Modne małżeństwo” (komedia arcywesoła, wzięta z życia nowoczesnych małżeństw). „Piorun z jasnego nieba” (sensacyjny dramat). „Przyjaciółka Frycka miłośniczka muzyki” (nader komiczne). „Hodowla owiec w Meksyku” (ilustrująca nadzwyczajny spryt Amerykanów). „Moja żeniączka” (humoreska).

Dyrekcja zastrzega sobie zmianę programu.

Ostatni program zaczyna się o godzinie 9 wieczór.

Zmiana programu w każdy piątek.

rym wysła się zwykle pięć razy tyle policyantów, ile ma być aresztowań. Oczywiście, że nie chodziło policyi o ujęcie bandytów.

Wysłani na przystań dwaj funkcjonariusze policyi liczyli widocznie na wdzięczną uprzejmość dla siebie ze strony bandytów. Zawiedli się jednak srodze. Bandyci krwawo pomścili zaniepokojenie swych osób. Faworyzowanie bandytów przez policyę tym razem pomściło się na samej policyi.

Pisma warszawskie donoszą, że po napadzie zmobilizowano całą policyę warszawską w nocy (a więc w kilkanaście godzin po ucieczce bandytów. Przyp. Red.), która we wszystkich dzielnicach miasta aresztowała przeszło 500 osób. Jak okazuje się, aresztowani nie należą bynajmniej do sfer, z których rekrutują się bandyci. Pod pretekstem poszukiwania bandytów policya aresztuje osoby „nieprawomyślne” pod względem politycznym.

W czasie obławy policyjnej otoczono między innymi silnym kordonem policyi i wojska dom nr. 5 przy ulicy Mostowej, w którym stałe dwa razy na tydzień odbywają się rewizje. Policya podejrzewa bowiem, iż w domu tym odbywają się zebrania rewolucjonistów. Tym razem aresztowano tam kilka osób, niemających żadnego związku z bandytami.

Jedna z ofiar strzałów policyjno-bandyckich, palacz ze statku Witkiewicz, zmarł w szpitalu, wskutek odniesionych ran.

Komisarz cyrkułu Makawjew został zdegradowany.

Milion na kościoły.

Z Warszawy donoszą: Minister spraw wewnętrznych zatwierdził zapis ś. p. Marceliny Hamburgerowej, wynoszący milion złotych polskich, (tj. około 400.000 koron), a przeznaczony na wewnętrzne restauracje warszawskich kościołów, odnowienie i ozdobienie ich ołtarzy.

Śp. Hamburgerowa pochodziła z niezamożnej warszawskiej rodziny. Dzięki njmującej piękności i inteligencji osiągnęła wysokie stanowisko. Została żoną rosyjskiego dygnitarza, który, kochając ją, cały swój majątek zapisał na jej wyłączną własność. Po powrocie jej do kraju, rodzina chciała ją umieścić w Tworzech w szpitalu dla obłąkanych, aby jej odebrać moc rozporządzenia majątkiem. Machinacje rodziny spełziły na niczem. Testament śp. Hamburgerowej zyskał obecnie, w dwa lata po jej śmierci, moc prawną.

Pięć ofiar pomyłki sprawiedliwości.

Z Rzymu donoszą: W tych dniach wyszła na jaw niesłychana pomyłka sądowa, wskutek której pięciu ludzi skazanych zostało przed ośmiu laty na 30-letnie więzienie. W nocy z 17 na 18 września 1905 zamordowany został hr. Viti i jego pokojówka. Pod zarzutem morderstwa aresztowano pięciu ludzi ze służby hrabiego. Odbyły się dwie rozprawy. Na jednej i na drugiej podsądni stanowczo wypierali się wszelkiej winy, przysięgli jednak oba razy cznali ich winnymi. Dzięki temu, że we Włoszech zniesiono karę śmierci, wszyscy podsądni skazani zostali na 30-letnie więzienie. Głównymi świadkami w procesie byli pewien leśniczy i podoficer żandarmerii. Krewni skazanych, przekonani o ich niewinności, nie ustawali w zabiegach, aby tę ich niewinność wykazać. Doprowadzili wreszcie do tego, że głównych świadków w procesie przed kilku miesiącami aresztowano. Przed kilku dniami naraz wszyscy skazani zostali wypuszczeni na wolność. Okazało się, że sprawcami mordu byli właśnie obaj główni świadkowie i że skazańcy, którzy już ośm lat siedzieli w areszcie, padli ofiarą sądowej pomyłki.

Zbójckie napady Niemców na młodzież polską.

Na zachodnich kresach Galicji, na pograniczu Śląska, zapanowały stosunki niemożliwe. Polacy utrzymują tam za składkowy, ofiarny grosz szkoły, które powinny utrzymywać gminy. W zamian za tę ofiarność polską na dzieci polskie i ich nauczycieli na wycieczkach napadają rzekomo kulturalni Niemcy w istocie zbójcki sposób. Winni zawsze uchodzą bezkarnie.

Sprawę tę poruszył wczoraj na posiedzeniu krakowskiej Rady miejskiej r. Konopiński i omówiwszy ją, postawił wniosek nagły tej treści:

„Rada m. Krakowa uchwała:

Uprasza się posłów krakowskich, aby postarali się o wniesienie w Radzie państwa interpelacji do rządu następującej osnowy:

Z ruchu przedwyborczego.

»Antiblokowe« kandydatury w Krakowie.

Na odbytem wczoraj w hotelu „pod Różą” poufnym posiedzeniu przedstawicieli grup narodem., chrześ.-społ. i kilkunastu reprezentantów inteligencji bezpartyjnej uchwalono wziąć udział w akcji wyborczej w Krakowie i ustalić trzy kandydatury: inżyniera Drobniaka, prof. dra Bujaka, znakomitego ekonomisty i statystyka, oraz prof. dra Strońskiego. (Jest rzeczą znamionną, że narodowa demokracja nie zgłosiła kandydatury członka swojej partii). Czwarta kandydatura będzie w najbliższych dniach ogłoszona. Utworzono komitet wyborczy, który urządzi szereg publicznych zgromadzeń. Uchwalono czuwać nad tem, aby niedopuszczono legitymacje nie wydostały się z magistratu do rąk niewłaściwych.

O mandat krak. Izby handlowej.

Akcyja wyborcza w Izbie handlowej, reprezentującej handel i przemysł zachodniej Galicji, nie stoi w żadnym związku z akcją wyborczą lokalną.

Na wypadek, gdyby dotychczasowy poseł z Krak. Izby handlowej wiceprez. Sare kandydował z miejskiej kuryi krakowskiej (a nie prezydent Zboru izr. dr Tilles), wówczas — o ile nasze informacje sięgają — Izba wysła do Sejmu jednego z wybitnych przemysłowców ze swego grona. Izba handlowa nie będzie już — jak dotąd — stawiała kandydata, nie należąc do składu Izby.

Krakowski okręg wiejski.

Wczoraj w południe w sali Rady powiatowej odbyło się zebranie wyborczego komitetu na krakowski okręg wiejski. Przybyło kilkudziesięciu włościan. Przemawiał b. poseł p. Wójcik w zastępstwie dr. Bardla. Zgłoszono trzy kandydatury: pp. Ptaka, Serczyka i dr. Wróblewskiego. W sprawie kandydatów wywiązała się namiętna dyskusja, podczas której załatwiali osobiste porachunki pp. Ptak i Serczyk. W dyskusji brał udział poseł Stapiński. Zgłoszone kandydatury poddane zostały pod głosowanie, które jednak nie odzwierciedliło zapatrywań zebranych, ze względu na sposób głosowania, daleko odbiegający od legalności. Nic też dziwnego, że w takim głosowaniu 46 kartek padło na p. Ptaka. Mimo to kandydatura p. Ptaka wobec kandydatury p. Wróblewskiego, prezesa Syndykatu rolniczego, niema prawie żadnych szans powodzenia.

Dr Wróblewski, zaszczytnie znany z dotychczasowej swej pracy obywatelskiej, cieszy się

Czy rządowi wiadomo, że w zachodnich, kresowych okolicach Galicji i we wschodnich okolicach Śląska, od dłuższego czasu nie istnieje bezpieczeństwo publiczne w zastosowaniu do młodzieży szkół polskich, która coraz częściej jest przedmiotem zbójckich napadów ze strony ludności niemieckiej?

Czy i jakie zarządzenia poczyniły władze publicznego bezpieczeństwa, aby winnych tych zbójckich napadów wysledzić i ukarać?

Czy administracja państwa wyda stosowne zarządzenia, aby tego rodzaju gwałty publiczne nie zakłócały zagwarantowanego ustawami zasadniczymi spokoju publicznego w zastosowaniu do ludności polskiej?

Wniosek ten Rada miejska jednogłośnie przyjęła. Jest teraz rzeczą Koła polskiego zająć się energicznie tą sprawą, aby tym nieznośnym stosunkom na Śląsku raz położyć kres.

dobrze zasłużoną sympatią w naszym powieci i niezawodnie piastować będzie mandat z okręgu wiejskiego.

Nauczycielstwo polskie a wybory

Krajowy komitet wyborczy polskiego nauczycielstwa odbył d. 8 bm. w Krakowie posiedzenie, na którym omawiano sytuację polityczną w kilkudziesięciu powiatach kraju, na podstawie informacji, nadesłanych przez komitety powiatowe i mężów zaufania. Po długiej i wyczerpującej dyskusji

1) zaakceptowano z uznaniem postanowienie przez komitet wykonawczy wspólność akcji wyborczej z Polskiem Stronnictwem ludowym, które zobowiązało się postawić i poprzeć kilka kandydatów nauczycielskich do Sejmu krajowego;

2) wyrażono jednomyślnie przekonanie, nauczycielstwo polskie powinno popierać kandydatury poselskie tych stronnictw, które oświadczają się za jak najszybszą reformą wyborczą do Sejmu na podstawie demokratycznej, a zwalczać te stronnictwa, które były przeciwnikami reformy wyborczej i uderzały w obrady sejmowe;

3) wydać odezwę do nauczycielstwa o zbieranie składek na fundusz wyborczy i komunikat z odparciem napaści rzekomej „delegacji Polsk. towarzystw. naucz. na krajowy komitet wyborczy.

Co słychać w mieście?

Kraków, 11 czerwca.

Walery Gostomski, znany literat, osiadł na stałe w Krakowie.

Prof. Wincenty Lutosławski obchodził 6 maja pięćdziesiąt rocznicę swych urodzin. Z tej okazji wielbiciele tego filozofa o ogromnej wiedzy, ale wielce rozwidzonego, urządzają w tych dniach zjazd w Krakowie.

Poświęcenie pomnika poległych w 1848 odbędzie się, jak już donieśliśmy, 15 bm. na cmentarzu krakowskim. Przy poświęcaniu przemówią: przewodniczący komitetu, prezydent „Gwiazdy” i reprezentant miasta. W uroczystości wezmą udział chór „Lutni” i orkiestra „Skoła”. Komitet zaprasza publiczność do udziału w tej uroczystości.

Oświetlenie całego Śródmieścia lampami łukowymi zapowiedział na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej wiceprezydent Sare. Według jego słów, w połowie listopada główną ulicę w śródmieściu w obrębie plant i naokoło

•• FABRYKA LUSTER i SZLIFIERNIA SZKŁA ••

MIKOŁAJA WORONIECKIEGO

W Krakowie, Aleja Mickiewicza 23, Telefon 2295.

Podjekuje się: Podlewanie luster nowych lub zużytych. Oprawki w ramy niklowe, mosiężne i t. p. w najrozmaitszych fasonach. Wykonuje wystawy sklepowe, dekoracje lustrami sal hotelowych, restauracyjnych i kawiarnianych. Posiada na składzie wielki wybór luster, lusterek w rozmaitych wielkościach, oprawne w ramach niklowych i ozdobnych, jakoteż i na deszczulkach.

plant oświetlone już będą stu lampami łukowymi.

Baczność rękodzielniczy! Kosobudzki redivivus! P. Piotr Kosobucki, osławiony protekcją magistratu, ma zostać znowu powołany do roli politycznej przy obecnych wyborach. Świadczą o tem konferencje, które pp. Leo i Federowicz odbyli z p. Kosobuckim. A więc baczność rękodzielniczy, aby sprawa rękodzielnicza znowu nie ucierpiała!

Akademia górnicza w Krakowie. Jak wiadomo, gmina m. Krakowa ofiarowała pod budowę Akademii górniczej grunt o powierzchni 10 tys. m. kwadr. naprzeciw nowego gmachu Studium rolniczego przy dawnej ulicy Żabiej na miejscu zburzonych wałów. Rząd odnośną uchwałę Rady miejskiej zaaprobował. W najbliższym czasie ministerstwo robót publicznych rozpisze konkurs dla architektów polskich na projekt budowy gmachu Akademii, kosztem około 2 milionów koron.

Zakład ma być wprowadzony w życie już z początkiem roku szkolnego 1914/15; do tego czasu nowy gmach nie będzie jeszcze gotowy, więc pierwszy kurs szkolny musi znaleźć pomieszczenie tymczasowe.

Budowa nowego gimnazjum w Podgórzu rozpocznie się niezadługo. W najbliższym czasie zostanie rozpisana licytacja na budowę gmachu, której kosztą przenoszą 400.000 koron. Gmach stanie na ofiarowanym przez miasto gruncie za kościołem OO. Redemptorystów.

Ognisko naucz. urządza walne zgromadzenie członków d. 12 bm. o g. 5 pop. w sali Ogniska (Rynek 29).

Loterya klasowa. W biurze Izby handlowej i przemysłowej przeglądać mogą interesenci plan gry pierwszej austriackiej loteryi klasowej oraz regulamin, dotyczący sprzedaży losów i urządzenia kolektur.

Z dziedziny awiatyki. Aby zapoznać szerszą publiczność ze sposobem budowy aeroplanów, otworzono przez cały miesiąc czerwiec wystawę aeroplanu (system Bleriota ulepszony przez naszego rodaka) w starym budynku c. k. wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie ul. Gołębia 20.

Tłumy publiczności gromadzą się wieczorami przed księgarnią katolicką dra Miłkowskiego przy placu Maryackim, w której w jednym z okien wystawowych znajduje się przeszłena statua Najśw. Maryi Panny, oświetlona elektrycznością.

Wystawa i targ kilimów. Prace nad urządzeniem tej Wystawy postępują rażno naprzód. Kilimy i makaty oraz wyroby koszykarskie nadechodzą z całego kraju. — Ciekawym działem na Wystawie ze względu na młodzież będzie kram zabawek krajowych. Uroczyste otwarcie Wystawy odbędzie się we czwartek d. 12 o g. 11 przed poł.

Polskie Tow. emigracyjne odbyło wczoraj w sali Rady powiatowej doroczne zgromadzenie. Po zagajeniu zebrania przez prez. dra Hupkę, dyr. p. Okołowicz przedstawił sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok ubiegły.

W dyskusji nad sprawozdaniem przemawiali poseł dr Lisiewicz, p. Wielowieyski, ks. Kopyciński, p. Doerman, inż. Żmigrodzki.

W końcu przystąpiono do wyboru zarządu.

Do Rady nadzorczej weszli pp.: prez. poseł dr J. Hupka, wiceprez. pos. prof. dr A. Halban, sekr. prof. dr A. Krzyżanowski; członkowie Rady: prof. dr A. Górski, poseł C. Haller, ks. dr A. Kopyciński, redaktor B. Laskownicki, dr W. Lewicki, dr S. Rowiński, dr J. Rozwadowski, red. St. Rymar, dr T. Starzewski, dyr. dr J. K. Stoczkowski, poseł dr W. Stesłowicz, pos. J. Wasung, F. Wójcik, pos. dr I. Wróbel, A.

Doermann, pos. E. Adam i pos. Al. Lisiewicz (4 miejsca w zarządzie zarezerwowano dla przyszłych delegatów stronnictw).

Do Komisji rewizyjnej wybrani zostali pp.: ks. M. Kądzioła i r. m. Jan Pająk.

Spłoszony koń wojskowy w Dębnie uderzył wczoraj łbem w piersi przechodzącego 43-letniego Jakóba Słowika, czeladnika szewskiego i obalił na ziemię, przyprawivszy o omdlenie. Pogotowie zajęło się rannym, któremu grozi niebezpieczeństwo życia i odwiozło go do szpitala św. Łazarza.

Pożar wybuchł dziś koło 10 rano na Kapelance. Spłonęła stodoła i stajnia. Straż pożarna krakowska ogień zlokalizowała.

Przestroga przed oszustem. Tow. c. k. weteranów wojskowych podaje do publicznej wiadomości, że pewne indywiduum, przebrane w strój porucznika weteranów, chodzi po lokalach i wyłudza datki na cele tego Tow. Indywiduum to jest niewątpliwie oszustem.

Nieunikniony wybuch wojny na Bałkanie. Gabinet koalicyjny w Sofii. — Pierwsze starcia. — Wzajemne siły.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Reichspost“ donosi, że serbska rada ministrów uchwaliła zażądać od Bułgarii natychmiastowej odpowiedzi na żądania Serbii co do podziału Macedonii. Jeżeli Bułgaria żądanej odpowiedzi nie udzieli, wybuch wojny jest nieunikniony. O zjeździe 4 premierów bałkańskich już się obecnie nie mówi. Wszelkie kroki pośredniczące Rosji w Sofii spełzły na niczem. W Bułgarii obieranie ster rządów gabinet koalicyjny pod przewodnictwem Dra Danewa. W gabinecie będą reprezentowane wszystkie stronnictwa tak, że cały naród będzie dźwigał odpowiedzialność za to, co się stanie.

Wojna zresztą faktycznie już się rozpoczęła, gdyż oddziały powstańcze z obu stron już podjęły kroki nieprzyjacielskie.

Ze Salonik donosi „Reichspost“, że według wiadomości nadeszłych tam ze wszystkich stron, przygotowania wojenne są w pełnym

Sprzedaż „Zeppelina“ armii austriackiej.

Wiedeń. (Tel. wł.) Pokazuje się, że pocziwy hr. Zeppelin, który ze swoim balonem „Sachsen“ przybył do Wiednia nibyto dla złożenia hołu sędziwemu cesarzowi, przy tej sposobności ubił dobry interes. Wczoraj ukończono rokowania o nabycie balonu „Sachsen“ dla armii austriackiej. Po za tem otrzymał hr. Zeppelin od cesarza odznakę honorową „za naukę i sztukę“

Z Paryża do Warszawy samolotem

Paryż. (Tel. wł.) Lotnik francuski Briandjeon de Mouline postanowił odbyć na aeroplanie lot z Paryża przez Berlin do Warszawy. Mimo bardzo silnego wiatru, który chwilami przemieniał się w orkan, Briandjeon, nie zważając na przestrogi, wzniósł się we wtorek o godz. 5:15 rano na polu wzlotów pod Paryżem i skierował lot ku Berlinowi. Z powodu bardzo silnego wiatru musiał wylądować pod Gelsenkirchen, gdzie uzupełnił zapas benzyny i po półgodzinie wzbił się znowu w powietrze po godz. 10 rano. Kilkanaście minut po godz. 12 w południe wylądował na polu lotniczym Johannisthal pod Berlinem. Mimo szalonej burzy ruszył o godz. 3:37 w dalszą drogę i o g. 5 popoł. szybował już nad Poznaniem, a o g. 7:15 wieczór wylądował gładko na polu wzlotów w Mokotowie pod Warszawą. Lot trwał, nie licząc odpoczynek, 10 godzin.

Lot powyższy okazuje dowodnie, że aeropla-

Z kroniki żałobnej.

Klemens Fedunio, introligator, prez. Stow. przem. rękodz. zmarł we Lwowie 11 bm.

Dla Banku mieszczańskiego w Stanisławowie przeznaczył rząd, jak donosi „Gazeta Wiecz.“ pół miliona koron na sanację. Instytucja ta była bliską upadku.

Katastrofa budowlana wydarzyła się wczoraj na dworcu kolej. we Lwowie. Zawało się rusztowanie przy nowej budowl. Trzech robotników ciężko rannych: J. Pamuła, Sz. Bryk i St. Tarczyński; odwieziono ich do szpitala.

Proces o Józia Kwileckiego. W toczącym się już od szeregu lat procesie żony budnika kolejowego Cecylii Mayer przeciw Kwileckim, zapadł wczoraj we Wrocławiu wyrok w II instancji, odrzucający kategorycznie pretensje Mayerowej i zasądzaający ją na koszt procesu.

Cholera w Salonice. **Salonika.** (Tel. wł.) Oprócz wielu muzułmanów zapadło na cholera przeszło 100 żołnierzy bułgarskich.

Rumunia nie będzie neutralną. **Wiedeń.** (Tel. wł.) „Reichspost“ donosi z Bukaresztu, że Rumunia na wypadek wojny bułgarsko-serbskiej nie zachowa neutralności, ale wystąpi przeciw Bułgarii.

ny jeśli zostaną ulepszone, będą miały olbrzymią wyższość nad balonami sterowymi, gdyż „Zeppelin“ żadną miarą nie byłby w stanie przelecieć przestrzeni z Paryża do Warszawy w dziesięciu godzinach.

Zawalenie się mostu pod procesją.

Wilno. (Tel. wł.) W miasteczku Iwieniec w gub. mińskiej w dniu krzyżowym, gdy procesja przechodziła przez most na rzece Wolmi, most zbudowany przez instytucję samorządu rosyjskiego załamał się. Przeszło sto osób razem z celebrującym księdzem Białocholowem spadło do wody. Mężczyźni ratowali tonące kobiety i dzieci. Nikt nie utonął tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności.

Zamurowana dziewczyna.

(Patrz ilustrację na str. 1-iej).

W okolicy Barcelony rozegrał się przed kilku dniami wstrząsający wypadek. Dwaj elegancko ubrani panowie zabrali z Barcelony murarza i zawiązawszy mu oczy, zawieźli go automobilem do jakiejś willi, gdzie kazali mu zamurować młodą, śliczną dziewczynę. — Murarz nie chciał tego uczynić, ale obaj panowie zagrozili mu śmiercią. Pod grozą rewolwerów zamurował istotnie ową dziewczynę.

Po dokonaniu tego panowie ci odwieźli murarza z zawiązanymi znow oczyma do miasta i wysadzili go na jednej z najpuściejszych ulic, poczem umknęli. Murarz zawiadomił o wszystkim policję, jednak wszelkie poszukiwania za ową willą pozostały dotąd beznaczerwne.

Przy zakupnie tutek

„Monopol“

proszę baczną uwagę zwrócić czy pudełko zaopatrzone jest firmą „RUDOLF HERLICZKA“, gdyż tylko te są oryginalne i pierwszej jakości.

Z kraju.

Z Sierszy donoszą: Na walnem zgromadzeniu tow. ochot. straży pożarnej wybrano prezesem dr. A. Schimitzka, zast. p. Fr. Ołasa, naczelnikiem p. S. Strzelczyka, zast. p. A. Rejdycha. Komendantami pp. Fr. Rejdycha i J. Głowacza, sekr. p. A. Bistę, kas. p. Fr. Kawalę.

Z Trzebini donoszą nam: Festyn urządzony na rzecz miejscowej ochronki, dzięki energii komitetu, który przygotował szereg niespodzianek, powiódł się znakomicie. Do uświetnienia festynu przyczyniła się dzielna orkiestra straży pożarnej. Znaczący dochód zasilił wydatnie fundusz ochronki.

Ofiarą babskich leków padła 23-letnia M. Bartosik z Młoszowej. Podczas choroby udzielała jej pomocy „lekarzka“ 60-letnia „babka“ J. Zając z takim skutkiem, że chora zmarła na zakażenie krwi, „babka“ bowiem nie przestrzegała kardynalnych przepisów o czystości.

Z Sanoka donoszą nam: Drużyny Bartosowe obchodziły onegdaj piękną uroczystość poświęcenia sztandaru, uroczystą przegładem drużyn i zawodami o zdobycie sztandaru. W uroczystości wzięło udział 17 drużyn, zastęp Sokołów, drużyny strzeleckie, delegacje stowarzyszeń i liczna publiczność. Podczas zawodów zdobyła sztandar drużyna Zarszyńska. Główny naczelnik drużyn Bartosowych p. Bac wyraził w przemowie uznanie dla wszystkich drużyn chorągwi sanockiej, jako najsprawniejszych.

Z Nowego Sącza. (Z sali sądowej). Dnia 7 bm. odbyła się przed trybunałem przysięgłych rozprawa przeciw 42-letniej wyrobnicy Katarzynie Nowalańcównie z Przyszowej, oskarżonej o zamordowanie swego dziecka. Po przeprowadzonej rozprawie zapadł wyrok, skazujący Nowalańcównę na 3 lata więzienia.

23-letni Franciszek Łukasik został skazany na rok więzienia za usiłowane zgwałcenie 42-letniej Maryi O. z Harkłowej.

Nałogowy złodziej 34-letni Karol Kondres z Książnic koło Bochni, karany już 13 razy za kradzież 10-letnim więzieniem, stał dnia 7 bm. przed sądem przysięgłych w N. Sączu. Na podstawie werdyktu przysięgłych Kondres skazany został na 2 lata więzienia. — Oskarżony przyjął wyrok z radością.

Napad w Tenczynku. Na powracających uczestników wycieczki kolejowej z browaru tenczyńskiego na dworzec kolejowy, dokonała grupa mieszkanców Tenczynka zuchwałego napadu, raniąc kilka osób kijami i kamieniami. Wśród wycieczkowców powstał popłoch. Sierżant obrony krajowej p. Kurzweil widząc paniczny strach wśród wycieczkowców, dobył szabli i rzucił się na napastników, którzy rozprószywszy się uszli, pozostawiając trzech mniej rączych w tyle. Ci trzej ratując się ucieczką, schronili się przed pościgiem do mieszkania prywatnego nr 141. Nadmienić należy, że ani jeden żandarm z Tenczynka nie pełnił w chwili zajścia nigdzie służby.

Tragiczna śmierć chłopca. Z Nowego Sącza donoszą o tragicznym wypadku, który zdarzył się d. 8 bm. Nauczyciele pp. J. Zaremba i J. Nowak wyjechali doróżką tego dnia do Trzetrzewiny, aby wygłosić odczyty. Nauczyciel p. Nowak zabrał ze sobą dwóch synków. Na stromej drodze od kościoła do budynku szkolnego polecono dla bezpieczeństwa jechać doróżkarzowi wolno. Ten, wypełniając polecenie próbował zahamować, ale hamulec słabo funkcjonował i doróżka poczęła gwałtownie staczać się w dół. Nancz. p. Z. obawiając się katastrofy, wyskoczył a w chwilę później doróżka się przewróciła. 5-letni synek p. Nowaka upadł tak fatalnie, że poniósł śmierć na miejscu.

Zbójcecki napad Niemców. Z Białej donoszą: Dnia 8 b. m. uczniowie polskiej szkoły

uzup. przemysłowej w Białej udali się pod przew. ks. Wł. Maczyńskiego na wycieczkę do lasu w Lipniku. Podczas podwieczorku w leśniczówce, kiedy uczniowie zaśpiewali kilka pieśni patriotycznych — banda wycieczkowców Niemców rzuciła się na nich i kilku chłopców poraniła dotkliwie łaskami. Ksiądz M. obasypany gradem kamieni musiał schronić się do leśniczówki — którą zbójcecy Szwabi oblegali przez 20 minut, miotając obrzydliwymi wyzwiskami pod adresem księdza i Polaków.

Napad fen dowodzi, że beczelna buta szwabska na polskiej ziemi posuwa się już za daleko i należy jej położyć kres.

Aresztowanie kolejarzy we Lwowie. W związku z kradzieżami kolejowymi aresztowano podurzędnika kolejowego Ludwika Bonga. Dotąd aresztowano 54 osoby podejrzane o udział w kradzieżach.

„Czuła“ żonka. Z Żywca donoszą nam: W Łodygowicach zmarł dnia 7 b. m. robotnik fabryczny Franciszek Mrowiec. Zył on w niezgodzie z swą żoną i córką, które go przed kilku dniami w okropny sposób poraniły, o czym świadczą rany i sińce na głowie i boku. Komisja sądowa przeprowadza dochodzenia, czy śmierć nie nastąpiła z powodu ran, zadanych przez żonę i córkę.

Prosimy odnowić prenumeratę na miesiąc czerwiec.

N A D E S Ł A N E.

J. Sosnowski i A. Zachariewicz

Pierwsze krajowe przedsiębiorstwo robót żelazno-betonowych
Kraków, ul. Basztowa L. 25.
Telefon Nr. 2806.

Centrala: Lwów, ul. Kopernika L. 3.
Telefon Nr. 470.

Wykonuje wszelkie konstrukcje ogniotrwałe żelazno-betonowe.

Wstępne projekty i przedmiary na żądani bezpłatnie. 554

Towarzystwo budowlane.

Stowarz. zarejestrowane z ograniczoną poręką w Krakowie Rynek główny 24

podejmuje się projektowania i wykonania budynków mieszkalnych, fabrycznych, gospodarczych i t. p. obliczania kosztów i sprawdzania rachunków. 564

Firma **Leopold Hutter** KRAKOW, DŁUGA 11.
posiada wyłączną sprzedaż światowej sławy płyt „PARLAPHON“ 30 cm. średnicy, których cena obecnie zniżona do K 4— za sztukę. Wszystkie inne płyty, wielkości 25 cm. pod gwarancją nowe po K 2—, gatunki lepsze po K 250. Zamówienia z prowincji uskutecznia się tylko za pobraniem. Gramofony, patefony, oraz płyty z „Aniołkiem“, jak i płyty do patefonów po bardzo przystępnej cenie. Naprawy uskutecznia się w przeciągu 6 godzin. W razie niezadowolenia z pobranych płyt chętnie wymieniam na inne.

Wolnem od wszelkich podniecających domieszek powinno być pożywienie ludzi chorych na serce, cierpiących na nerki lub chorobę moczu; tu zalecić należy specjalnie „Kufek“ mączkę jako dyetetyczny środek pożywny. Mączka ta ma smak przyjemny, jest łatwo strawna i działa wzmacniając na osłabione chorobą ciało. O różności jakości w przyprowadzaniu przekonać się można z broszurki, zawierającej „Kufek“ przepisy kuchenne, którą bezpłatnie otrzymać można w każdej aptece i drogueryi.

LWOWSKI TEATR MIEJSKI W KRAKOWIE.

We środę dnia 11-go Czerwca 1913 r.

GRIGRI

operetka w 4 aktach. — Muzyka Pawła Linckego.
O S O B Y:

Król Magefika	Zaremba
Grigri, jego córka	Blumenthalówna
Gaston Deligny, konsul	Miller
Pantoufel, jego służący	Kuligowski
Poire, komediant	Solnicki
Iwona, pokojówka	Mitowska.
Pani Brocard	Kasprowiczowa
Janina, jej córka	Markowska.
Oficer Spahisów	Schmidt
Reżyser	Kalinowski
Garson	Karasiński
Portyer	
Boy	Bogdanowicz
Japończyk pierwszy	Recheński.
Japończyk drugi	Zbucki.
Bułgar } atleci	Jasiński
Turek }	Fedyczkowski
Otero, baletnica	Sobolówna

Krajowcy, ministrowie, lud, goście weselni, publiczność teatralna, strażacy, tancerki, maszyniści i t. d.

Rzecz dzieje się za naszych czasów—Akt I w Afryce, akt II w mieszkaniu Gastona w Paryżu, akt III za kulisami teatru „Apollo“.

Kapelmistrz: Józef Lehrer.

Reżyser: Józef Zaremba.

Początek o godz. 7½. — Koniec o godz. 10½.

REPERTUAR OPERY I OPERETKI.

Sroda:

„Grigri“, operetka w 3 aktach P. Linckego.

Czwartek:

„Eugeniusz Onegin“, opera w 5 aktach Czajkowskiego. Gościnny występ Janiny Korolewicz-Waydowej.

Piątek:

„Grigri“, operetka w 3 aktach P. Linckego.

Sobota:

„Faust“ opera w 4-ach aktach Gounoda. — Gościnny występ Janiny Korolewicz-Waydowej.

Niedziela: popołudnie

„Opowieści Hoffmanna“, fantastyczna opera w 4-ach aktach J. Offenbacha. (Ceny dramatu).

Niedziela: wieczór

„Grigri“, operetka w 3-ach aktach P. Linckego.

Poniedziałek:

„Życie paryżkie“, operetka w 2 aktach J. Offenbacha. (Ceny operetkowe).

KINEMATOGRAFY.

KINO-WANDA

przy ul. Gertrudy.

„Niezatarte wspomnienia“, dramat amerykański
„Przyobiecany kraj“, dramat.

KINOTEATR T. S. L.

ul. Podwałe L. 6.

„Modne małżeństwo“, komedia. „Piorun z jasnego nieba“, dramat.

Najlepsze są
Warszawskie
Mydła

Hygieniczne!

Przetłuszczone!

Sporządzone według
nowoczesnych wy-
magań nauki o hy-
gienie i pielęgnowa-
niu skóry.
Wszędzie do nabycia.

M. Malinowskiego

INTERES MASARSKI

w Bochni
Prowadzony przez 35 lat
pod firmą

„Józef Gargul”

z mieszkaniem, pracownią
i urządzeniem jest z dniem
15 lipca do wydzierżawienia. Zgłoszenia:

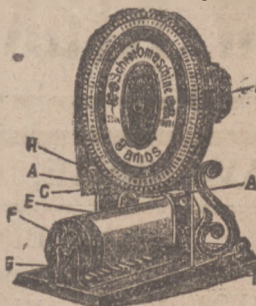
WŁAD. GARGUL,
BOCHNIA. 597

Cud techniki pieczętarskiej!

Familijna maszyna do pisania „Famos”

Patent państwa niem. Nr. 230.875.

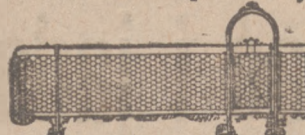
591

Maszyna zawiera 84 dużych i małych liter, cyfr i znaków pisanek i pisze pięknie, jednolitym pismem maszynowym, zupełnie tak samo, jak duża maszyna do pisania. Nakładanie papieru na walec, który za pomocą automatycznie się obraca, jest bardzo proste i pejędyncze. Nauczanie jest zbyteczne. Cena wraz z przepisem użycia K 5-50. Sprzedaż za pobraniem u firmy

J. H. RABINOWICZ Wien, VII. Lindengasse 2. N. K.

Pierwsza krajowa fabryka wyrobów żelaznych

JÓZEFA
GORECKIEGO
Podgórze ad Kraków.

Poleca swe wyroby artyst. ślusarskie i konstrukcyjne. Jedyny w kraju wyrób siatek żelazn., drutu pocynkow. i kolczastego. Fabryczny wyrób mebli żel. mosięż. i urządzeń szpitalnych.

Zgłosz. wprost: JÓZEF GORECKI Podgórze tel. 277.

Kupcy przez ogłaszanie się w „Nowinach” odnoszą korzyści.

PIECZYWO KURACYJNE

Polecane przez wysoke powagi lekarskie, jako srodek odżywczy, cierpiącym na niezbyt żołądka i kiszek.

Srodki dla cukrowo chorych, oraz mąką do użyciu kuchennego dla „diapetyków” „Graham-Kraskie” dla leniwo trawiających. Srodki dla anemioznych, niedokrewnych, na przyrost wagi ciała „Supra Lavoat” — oraz pieczywo najlepszej jakości do nabycia A. Mazanek Kraków, Sukienice, Nr. Telefonu 2120.

C. k. austriackie koleje państwowe

Wyciąg z rozkładu jazdy

ważnego od 1-go maja 1913 r. (czas środkowo-europejski).

Odchodzą z Krakowa:

12-20 w nocy (osob.) do Podwołoczysk.
12-50 w nocy (pociąg posp.) do Wiednia, Opawy, Ołomuńca, Berna, Wrocławia.
3-13 w nocy (posp.) do Czerniowic.
3-55 rano (posp.) do Wiednia, Opawy, Berna, Ołomuńca, Mysłowic, Szczakow, Wrocławia, Bielska (połączenie do Warszawy).
4-20 rano (osob.) do Oświęcimia.
5-20 rano (osob.) do Wiednia, Opawy, Berna, Ołomuńca, Mysłowic, Szczakow, Wrocławia, Bielska, Warszawy.
6-40 rano (posp.) do Lwowa i Podwołoczysk, Jasła, Chyrowa, Stryja, Stanisławowa, Husiatyna, Sokala, Kopyczyniec i Czerniowic.
6-52 rano (posp.) do Wiednia, Szczakow, Wrocławia, Żywca, Bielska, Koszyc, Opawy, Berna, Ołomuńca, Tenczyna-Cieplic.
7-10 do Zakopanego i Rabki (od 15 czerwca do 30 września włącznie).
7-50 rano (osob.) do Lwowa i Podwołoczysk (połączenie do Stanisławowa, Stryja, Nadbrzezia, Rawy Ruskiej).
8-10 (osob.) do Wieliczki.
8-25 (osob.) do Kocmyrzowa i Mogiły.
8-46 rano (posp.) do Podwołoczysk.
9-30 rano (osob.) do Suchy, Wadowic, Zwardonia, Żywca, Gorlic, Zagórza, Lwowa i Husiatyna.
9-30 rano (osob.) do Wiednia.
10-25 przedpoł. (osob.) do Zakopanego (od 15 czerwca do 30 września włącznie).
10-45 przedpoł. (osob.) do Podwołoczysk, Stanisławowa, Jasła, Stróż, Sokala, Stryja, Kopyczyniec, Grzymałowa.
1-15 popoł. (osob.) do Skawiny, Oświęcimia.
1-30 popoł. (miesz.) do Wieliczki.
1-42 pop. (osob.) do Mogiły i Kocmyrzowa.
1-42 popoł. (osob.) do Trzebinii (co niedziele i święta).
1-57 pop. (osob.) do Wiednia, Mysłowic, Żywca, Wrocławia, Opawy, Berna, Ołomuńca, Tepla-Tenczyna-Cieplic.
2-35 pop. (posp.) do Wiednia.
2-48 popoł. (osob.) do Trzebinii.
2-51 pop. (blyskawiczny) do Lwowa (z łącz.).

3-00 pop. (osob.) do Tarnowa, Szczucina, Stróż, Jasła.
3-25 popoł. (osob.) do Suchy i Żywca.
5-40 pop. (osob.) do Tarnowa, Łańcuta, Rzeszowa, Stróż, Nowego Sącza.
6-00 popoł. (osob.) do Oświęcimia.
6-45 wieczór (osob.) do Wiednia, Szczakow, Wrocławia, Granicy, Warszawy.
6-55 wieczór (osob.) do Tarnowa.
7-40 rano (miesz.) do Wieliczki.
7-44 wiecz. (posp.) do Karlsbadu.
7-55 wieczór (osob.) do Suchy, Zwardonia, Żywca, Gorlic, Zagórza i Przemyśla.
8-00 wieczór (osob.) do Kocmyrzowa.
8-43 wieczór (express) do Lwowa, Ickan, Bukaresztu, Konstancy i Konstantynopola.
9-00 wieczór (osob.) do Lwowa, Podwołoczysk, Ickan i Wieliczki.
10-15 wiecz. (posp.) do Wiednia, Szczakow, Bielska, Wrocławia, Opawy, Berna, Tenczyna, Cieplic.
10-35 wiecz. (posp.) do Wiednia.
10-55 wiecz. (osob.) do Lwowa, Podwołoczysk, Nadbrzezia, Sokala, Stanisławowa, Brodów, Nowego Sącza, Wieliczki.
11-55 w nocy (osob.) do Nowego Sącza, Suchy i do Zakopanego.

Przychodzą do Krakowa:

12-40 w nocy (posp.) ze Lwowa.
3-07 w nocy (posp.) z Wiednia, Berna, Ołomuńca, Opawy, Wrocławia, Bielska.
3-30 rano (osob.) z Podwołoczysk.
4-52 rano (osob.) ze Lwowa, Podwołoczysk, Brodów, Ickan, Czerniowic, Jasła, Chyrowa.
5-30 rano (posp.) z Wiednia.
5-55 rano (osob.) z Nowego Zagórza z Zakopanego przez Suchę.
6-00 rano (posp.) z Wiednia. Połączenie z Berlinem i Wrocławiem przez Bogumin.
6-32 rano (express) z Ickan, Lwowa, Bukaresztu.
7-20 rano (osob.) z Oświęcimia.
7-20 rano (miesz.) z Wieliczki.
7-35 rano (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
7-55 rano (osob.) z Oświęcimia.

8-15 rano (osob.) (od 1 czerwca do 30 września włącznie) z Tarnowa.
8-40 rano (posp.) z Karlsbadu.
8-44 rano (osob.) z Podwołoczysk, Lwowa i Nowego Sącza.
9-05 rano (osob.) z granicy. Połącz. z Warszawy.
9-35 rano (osob.) z Wiednia, Berna, Ołomuńca, Opawy, Wrocławia, Bielska.
11-20 przedpoł. (miesz.) z Wieliczki.
11-55 przedp. (osob.) z Wiednia, Ołomuńca, Berlinem, Warszawy.
12-58 pop. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
1-10 popoł. (osob. sezon.) z Tarnowa w niedziele, w czwartki i święta.
1-24 pop. (osob.) ze Lwowa.
2-05 pop. (osob. sez.) z Zakopanego.
2-20 pop. (blysk.) ze Lwowa.
2-45 pop. (posp.) z Wiednia.
3-35 pop. (osob.) z Wieliczki.
4-45 pop. (osob.) z Oświęcimia i innych miast na linii transwersalnej przez Suchę.
4-52 pop. (osob.) z Lundenburga, Berna, Teplitz Tenczyna-Cieplic, Wrocławia, Żywca.
5-50 rano (osob.) z Tarnowa, Nowego Sącza, Stróż i Jasła.
6-14 wiecz. (osob.) z Wieliczki.
6-25 wiecz. (osob.) ze Lwowa, Podwołoczysk.
6-53 wiecz. (osob.) od Stryja, Sambora.
7-10 wiecz. (osob.) z Kocmyrzowa.
7-36 wiecz. (posp.) z Podwołoczysk.
8-10 wiecz. (posp.) z Wiednia, Berna, Tenczyna, Cieplic, Ołomuńca, Opawy, Wrocławia.
8-23 wiecz. (osob.) z Zakopanego i Rabki.
8-50 wiecz. (osob.) o Trzebinii (w niedziele i święta).
9-10 wiecz. (osob.) z Oświęcimia i Alwernii.
9-24 wiecz. (posp.) z Podwołoczysk, Lwowa, Ickan, Tarnobrzega, Nadbrzezia, Nowego Sącza.
9-45 wiecz. (osob.) z Wiednia, Berna, Bielska, Ołomuńca, Opawy, Wrocławia, Żywca.
10-24 wiecz. (osob.) z Rzeszowa i Wieliczki.
11-05 w nocy (osob.) z Now. Sącza i Zakopanego.
11-38 w nocy (posp.) z Wiednia, Berna, Ołomuńca, Opawy, Koszyc, Bielska, Szczakow, Warszawy.

ULES DE GASTYNE.

Spisek w czterech.

13 (Ciąg dalszy).

— Ma pan owe tysiąc franków? — zapytała wreszcie.
— Oto są.
To mówiąc Just położył rulon złota na stole.
— Proszę więc za mną — rzekła kobieta.
I poszła przed nim, wskazując drogę.

VI.

Pokój parterowy, do którego dozorczeni wprowadziła detektywa, umeblowany był bardzo skromnie; na środku stało biurko, dwa fotele i cztery krzesła, w głębi owa szafa biblioteczna z oszklonemi drzwiami, po za którymi nie było wcale książek.

Ale grube zielone kotary nie pozwalały zajrzeć do wnętrza. Pokój miał tylko jedno oko, wychodzące na podwórze, było więc w nim dość ciemno. W dni pochmurne musiano zapewne zapalać gaz. Do pokoju tego widocznie rzadko

kto zaglądał; wiał tu pewien rodzaj chłodu, jak w lokalach niezamieszkałych i opuszczonych. Dozorczeni szybko przeszła przez pokój, otworzyła drzwi szafy biblioteczki i rzekła:

— Niechże się pan tam schowa. Ale staraj się pan nie dać się przychwycić, miej pan wzgląd na mnie!

— Proszę być spokojną — odparł Just.

Dozorczeni wyszła z pokoju i zamknęła drzwi za sobą. Just zaczął rozważać o całej sprawie, gdy usłyszał lekki zgrzyt w zamku. Drzwi się otworzyły, a do pokoju wszedł mężczyzna zupełnie nieznan Justowi, który, odchyliwszy w szafie firankę, widział wszystko, co się dzieje w pokoju. Mężczyzna, który wszedł, ubrany był przyzwoicie, ale nie wytwornie. Miał siwiejące faworyty, także wąsy, minę poważną a nawet surową, słowem wygląd urzędnika bardzo porządnego i statecznego.

Za nim weszła dozorczeni, a z pierwszych słów, jakie zamienił z nią przybyły, Just poznał, że to przyszedł właściwy lokator, to jest wicehrabia, przebrany ze zdumiewającą zręcznością, nie do poznania nawet przez człowieka

takiego, jak Just, detektywa, nawykłego do rozmaitszych przebrań i przekształceń. To utwierdziło go bardziej jeszcze w przekonaniu, że ów wicehrabia de Pierrefond, ideał hrabiny, baronowej, księżnej i bankierowej, był graczem nielada i że rozwikłanie jego sprawek nie przyjdzie tak łatwo. To jeszcze zwiększyło zainteresowanie się Justa i podnieciło jego energię.

Wchodząc do pokoju wicehrabia zapytał dozorczeni:

— Czy nikt nie przychodził do mnie, pani Brulet?

— Nikt, panie wicehrabio.

— Dobrze. Możecie odejść, nic mi nie potrzeba.

Dozorczeni wyszła. Wicehrabia rzucił laskę na fotel, położył kapelusz na kominku i zdjął paltot, zapalną zapalił na kominku gaz, który ogrzewał pokój. Lekki dreszcz nim wstrząsnął. Wziął krzesło, usiadł przy kominku i wyciągnął zziębnięte nogi, poczem szepnął:

(C. d. n.)

Chemiczna pralnia
FRANCISZKA BĘBENKA

... w Krakowie, ulica Sebastjana 1. 17. ...

oraz nowo otwarta

FILIA ULICA SŁAWKOWSKA L. 29/n.

przyjmuje na sezon obecny do chemicznego czyszczenia: Garderobę męską, damską i dziecięcą. Pióra strusie, dywany, portyery i t. p. —

Dla przyjezdnych i na żądanie skutecznie w 6 godzinach.

!! Gdzie mieszkać i jadać należy w Krakowie !!

HOTELE.	RESTAURACYE.	KAWIARNIE. CUKIERNIE.
Z nowoczesnymi wygodami Hotel „CITY“ Kraków, ul. św. Gertrudy 28. Pokoje od 3 koron za dobę.	K. NOREK i Sp. KRAKÓW, SŁAWKOWSKA 31 poleca kuchnię domową oraz bufet obficie zaopatrzony.	JAN BISANZ Filia Kawiarni KRAKÓW, PLANTY, vis à vis Pałacu Biskupiego Telefon Nr. 2407.
	WŁ. HAJTO KRAKÓW, FLORYAŃSKA 19, poleca kuchnię domową oraz zimne i ciepłe przekąski. Mleczarnia w parku dra Jordana.	CUKIERNIA JANA MICHALIKA Kraków, Floryańska 45. rendes-vous świata artystyczno-literackiego.
	Restauracja Hotelu „MONOPOL“ wydaje śniadania, obiady i kolacje. W każdy piątek ryba po żydowski. — Gabinety do zebrań towarzyskich. KRAKÓW, ul. Gertrudy L. 6.	KAWIARNIA i RESTAURACJA „WIELKI KRAKÓW“ — przy placu Szczepańskim na Plantach. — — Codziennie koncert muzyki wojskowej. —

Na nagrody pilności

poleca:

Księgarnia katolicka
Dra Władysława Miłkowskiego
w Krakowie.

Książki ozdobił oprawno:

Bukowski Ks. — Jasna Góra. Dzieje cudownego obrazu w Częstochowie K 1-50.
Bukowski Ks. — Żywot św. Jana Kantego K 1-60 (polecone przez Radę Szkolną Krajową).

Sandoz Marya (Podolanka). Legendy z życia N. Maryi Panny dla młodego wieku K 1— (polecone przez Radę Szkolną Krajową).
Szalayowa Walerya — Za kraj i braci (opowiadanie historyczne K 0-90.)

Śmiałowski B. — Tadeusz Kościuszko, jego życie i czyny. Wydanie czwarte. Praca uhonorowana nagrodą K 0-80.

Wróblewski Dr. K. — O życiu i pismach Mieczysława Rożmanowskiego, 1910, K 0-60 i wiele innych wydawnictw stosownych na nagrody.

Tamże sprzedaje się kartki korespondencyjne zwykłe z marką po 4 hal., zagraniczne po 9 halerzy. 367

Elektro-motorowa fabryka wędlin

Andrzej Różycki

Kraków, Sławkowska 22.

Poleca znakomite młode szynki, boczek, karczki, kiełbasy połędwice, krajane i siekane, słonina i smalec polski. — Do sklepów znaczny opust. Wysyłki za pobraniem odwrotnie. 383

KONKURS

Konces. Instytut Straży Noctnej w Krakowie, ul. św. Gertrudy L. 29, rozpisuje niniejszym konkurs na kilka posad strażników

Warunki przyjęcia:
Wiek od 25—30 r. życia. Dobry stan zdrowia i nieposzlakowane życie. — Wysokość nie niższej 1 m. 68 cm. — Ukończona służba wojskowa. Pierwszeństwo mają wysłużeni żandarmi. 598

.. Dziwne przygody Józefa Rouletabille reportera: ..

Pan Józef Rouletabille u cara

sensacyjna powieść Gastona Lerona (autora słynnej „Tajemnicy złotego pokaju“) wyszła już w odtłoczonej książkowej w efektownej okładce nakładem redakcji „Nowin“.

Cena księgarska 2 kor., dla abonentów „Nowin“ zniżona do 1 kor. 50 h. (Powieść ma przeszło 260 stron druków). Zamawiając książkę uprasza się wprost w administracji „Nowin“. (Na kosztą rekon. przesyłki na prowincję należy przysłać 55 halerzy, ewentualnie w markach).

RZĄDOWO UPRAWNIONA

Fabryka wód mineralnych
sztucznych i specjalnych leczniczych

pod firmą

K. Rząca i Chmurski

w Krakowie, przy ul. św. Gertrudy L. 4.

wyrabia pod kontrolą Komisji Przem. Tow. Lek. polecone przez toż Tow. Wody mineralne sztuczne, odpowiadające Składowi chemicznym wodom: Bilińskiej, Gieshüblerskiej, selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież specjalnie lecznicze, jak: Litową, Bromową, Jodową, Żelazistą, Kwaśną, oraz Wody lecznicze normalne przepisu prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franko. 12

Dobrodziejstwem dla każdej gospodyni,

niezbędna w każdej rodzinie jest najnowsza ulepszona maszyna do robienia lodów, za pomocą której każde dziecko, bez jakichkolwiek wiadomości technicznych jest w stanie w przeciągu 5 minut sporządzić najrozmaitsze gatunki lodów według 20 rozmaitych recept. Już po kilku dniach maszyna sama się opłaca. Wspaniale wykonana jest ozdoba każdej kuchni i nie powinno jej brakować w żadnym gospodarstwie. — Cena jednej maszyny, łącznie z receptą na 20 rozmaitych gatunków lodów słodowych, wynosi tylko 6 K 80 h. za poprzedniemi nadaniem ceny, lub za pobraniem, sprowadzać można od firmy J. H. RABINOWICZ Wien, VII. Lindengasse 2. N. K. 592

W sprawie afery afiszów

zawiadamiam, że u mnie afisze zostały zawsze sumiennie wylepiane i moje biuro niema nic wspólnego z aferą ale ma zato kamienicę solidnie zbudowaną, niosącą 15%.

Jan Ropski, Kraków

UL. SZEWSKA L. 24. TELEFON 2248.

Adres telegr.: Ropski Kraków. Konto Pocztowej Kasy Oszczędności 120.481.

Właściciel domu dla handlu i przemysłu koncesyonowanego przez c. k. namiestnictwo i Magi-

strat stoł. król. miasta Krakowa.

Biura ogłoszeń, wynajmu mieszkań, i sklepów, domu spedycyjnego

KUPNO I SPRZEDAŻ ZAKŁADÓW HANDLOWO. PRZEMYSŁOWYCH. UDZIELA INFORMACJI CO DO WARTOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW. PRZEWÓZ MEBLI W PATENTOWANYCH WŁASNYCH WOZACH KOLEJĄ I OKRĘTEM.

Z dniem 1 lipca 1913 zostaje moje biuro na ulicę Gołębią L. 14 przeniesione.

Pistolety

jednostrzałowe sztuka 80 halerzy.

100 naboł do tychże K 1-80.

Browningi siedmiostrzałowe sztuka K 2-40 100 naboł do tychże K 2-40

Kot w worku zabawka 60 halerzy.

polecają: 832

REIM i SKA

Kraków, Rynek 37, Linia A-B.

ŚLUBNE

Obrączki złote wykonuje najtaniej, oraz posiada gotowe na składzie (za grawirowanie tychże nie liczy) 394

S. Żoldani jubiler
Kraków, Mikołajska 28.

Poszukuje się zaraz dozorczy do Teatru „Nowości“ — wzrostu wysokiego — za stałą pensją 50 K miesięcznie i mieszkaniem. — Zgłoszenia do kancelarii Teatru „Nowości“ — ul. Starowiślna L. 21. 600

Fryzjerskich dwóch zdolnych pomocników młodszych poszukuje zaraz, warunki korzystne. Adres: Prokopik, Króśno. 599

Korespondencya prywatna

Słowo 4 h — Ogłoszenie minimum 60 hal. Należytość za ogłoszenie można przysłać w markach pocztowych do Administracji.

Wdowiec bezdzietny, lat 35, na stanowisku, pragnie powtórnie wejść w związek małżeński z panną do lat 30, bez posagu, lecz gospodarną, oszczędną i zapobiegliwą. Zgłoszenia pod „Wdowiec“ do Adm. „Nowin“, Kraków, Gertrudy L. 10.

Mam lat 30, jestem Warszawianką, posag posiadam znaczny, nie mając jednak znajomości towarzyskiej, pragnę poznać tą drogą człowieka na pewnym stanowisku uczciwego, dobrego Polaka, któryby mnie szanował, jako żonę. Oferty pod „Warszawianka“ do „Nowin“. Kraków, ulica Gertrudy 10.

POLSKIE UŻYWANE KSIĄŻKI

i niezużyte papiery handlowe wszelkiego rodzaju (listy i t. d.) poszukujemy do kupna G. CORGNALI Udine (Italia).

Przy zakupie towarów prosimy powoływać się na nasze inseraty.